

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ, ПРАКТИКИ ТА ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

До захисту допущено
Завідувач кафедри

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)
“ ____ ” _____ 2015р.

Дипломна робота
освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст”

з напрямку підготовки (спеціальності) 7.02030304 «Переклад»

на тему: Стилістична варіативність англійського модерністського тексту та його особливості в перекладі

Виконав: студент V курсу, групи ЛА-42с
Андреева Ольга Миколаївна _____
(підпис)

Керівник кандидат філологічних наук. Глінка Н.В. _____
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали) (підпис)

Консультант _____
(назва розділу) (вчені ступінь та звання, прізвище, ініціали) (підпис)

Рецензент _____
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали) (підпис)

Засвідчую, що у цій дипломній
роботі немає запозичень з праць
інших авторів без відповідних
посилань

Студент _____
(підпис)

Київ - 2015 року

Вступ

Модернізм - загальне позначення напрямів мистецтва та літератури кінця XIX початку XX ст., що виражають кризу існуючої культури і характеризується розривом з традиціями реалізму. Англійська модерністська література успадкувала всі загальні особливості модерністської літератури, але додала їй власні мистецькі риси. Англійський модерністський текст є неповторною художньою палітрою різноманітних літературних прийомів та стилістичних засобів.

Актуальність теми зумовлено наявністю загальної тенденції сучасних лінгвістичних пошуків, спрямованих на розкриття стилістичних особливостей творів зарубіжних авторів, в тому числі модерністів для кращого розуміння авторського задуму. Модернізм є дуже специфічним літературним явищем, тому виникає гостра потреба в тлумаченні художніх прийомів модерністського тексту, оскільки більшості читачів важко сприймати особливості модерністської літератури. А для того щоб інтерес публіки до цієї літератури не згасав філологам та літературознавцям потрібно донести та пояснити читачам модерністський стиль викладу художнього твору. Багатство літературних прийомів та особливостей в модерністському тексті виражається через різноманітність стилістичних засобів. Саме аналіз стилістичної варіативності модерністської літератури, в якій уособлюються літературні тенденції модерністської течії допоможе привернути увагу широкого кола читачів. Якщо ж нехтувати тим фактом, чи дійсно читачі сприймають модерністський текст належним чином самостійно, то можна втратити інтерес аудиторії до модерністів, оскільки як визнає безліч літературознавців та критиків, модерністський текст є важким для сприйняття звичайному читачеві, тому так легко втратити його зацікавленість. А за відсутності інтересу публіки, модерністи залишаться лише колишнім яскравим спалахом в історії літератури та мистецтва, навіть якщо й деякі літературознавці, філологи та критики продовжуватимуть

досліджувати цей мистецький феномен. Модерністська література залишиться лише на сторінках підручників для філологів.

Об'єкт дослідження – стилістична варіативність як ознака англійського модерністського тексту.

Предмет дослідження – функціонування стилістичних варіантів англійського модерністського тексту.

Матеріалом дослідження слугували наступні твори Девіда Герберта Лоуренса: «Коханець леді Чаттерлей», «Закохані жінки», «Сент-Мор», «Пернатий змій», «Лис», «Голубі мокасини», «Чаклунка а Ля Мод», «Речі»; «Сонце», «Англія, моя Англія», «Птахи, Звірі та Квіти» та Вірджинії Вулф: «Місіс Деллоуей», «Хвилі», «До маяка», «Орландо», «Лаппін і Лаппінова», «Нова сукня». Детальніше досліджені ті твори, які мають український переклад.

Мета: дослідити англійські модерністські тексти з огляду їхньої функціонально-стилістичної варіативності.

Досягнення цієї мети передбачає виконання наступних **завдань**:

- визначити загальні характеристики модерністського тексту та його варіанту – англійського модерністського тексту;

- дослідити стильові особливості творів письменників-модерністів;

- охарактеризувати основні літературні прийоми письменників-модерністів;

-проаналізувати найуживаніші стилістичні засоби у творах Д. Г. Лоуренса та В. Вулф.

- виявити найпоширеніші перекладацькі трансформації, що використовують при перекладі творів Д.Г. Лоуренса та В. Вулф.

- провести аналіз двох українських перекладів Д.Г. Лоуренса на деякі стилістичні особливості відтворення оригінального тексту.

У дослідженні знайшли застосування такі **методи**: опис (фіксація результатів дослідження на основі певної системи визначень), зіставлення (за допомогою якого робиться висновок про подібність чи відмінність об'єктів пізнання), систематизація (процес зведення розрізнених знань про предмети чи явища об'єктивної дійсності в єдину систему), узагальнення (фіксуються

загальні ознаки та властивості певного класу об'єктів та здійснюється перехід від одиничного до особливого та загального, від менш загального до більш загального), лексикографічний метод.

Теоретичне значення роботи полягає у тому, що її матеріал може бути використаний при підготовці спецкурсів та семінарів, присвячених англійській модерністській літературі та порівняльній стилістиці.

Апробація дослідження. Основні положення і результати даного дослідження доповідалися і були обговорені на таких наукових конференціях «Людина як суб'єкт міжкультурної комунікації: сучасні тенденції у філології, перекладі та навчанні іноземних мов» (Київ, 2015); «**Мова у світлі класичної спадщини та сучасних парадигм**» (Львів, 2015).

Структура дипломної роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків та списку використаної літератури.

Summary

This diploma paper focuses on the peculiarities both literary and linguistic of modernist text and the specificity of the literary metonymy, metaphor and euphemism and other stylistic devices realization in the English modernist fiction. This paper also pay attention to the study of formation and functioning of literary metonymies, metaphors and euphemisms and other stylistic devices as conceptually and verbally relevant units in English modernist fiction viewed from a cognitive poetic perspective. The material of the research contains works by V. Woolf and D. H. Lawrence – the most famous representatives of English modernism.

Modernists use a great amount of literary methods, which are expressed by different stylistic devices. The most frequent tropes in Lawrence's and Woolf's works are metonymy, metaphor and euphemisms. Metonymy, metaphor and euphemism as part of the literary discourse have been attracting attention of many foreign and native linguists for a long period.

The course paper defines and differentiates textual and discourse functions of literary metonymy in V. Woolf's and D. H. Lawrence's literary works. Specificity of literary metonymy realization through the prism of individual artistic picture of the world has been outlined. In the literary discourse metonymy is not only the mean of figurativeness creation, but also the most productive source of symbolism. In the literary discourse metonymy is not only the mean of figurativeness creation, but also the most productive source of symbolism. Symbolism is achieved due to the integration of this trope from one work to another, the usage of the vertical context for its interpretation, and the interaction of metonymy with other elements of the literary work, mainly metaphor.

In this work we also highlight the presence of metaphonymies in V. Woolf's and D. H. Lawrence's literary works which represent the combination of metaphor and metonymy. We analyze the differences between metaphor and metonymy in modernist text.

In Lawrence's works we review a great quantity of euphemisms. This phenomenon is caused by plain author's style.

Special attention is also paid to the detailed analysis of "Lady Chatterley's Lover", because it has even two Ukrainian translations. Along with that this novel is an enormous amount of stylistic units. Among them we can distinguish comparisons, epithets, hyperboles, zeugmas, antithesis, personification, dialecticisms et cetera. At the same time for stylistical purposes some morphological (interjections) and phonetical deviations are used. Thus this novel is of special interest for linguists.

Зміст

Вступ.....	3
Розділ 1. Формування та визначення інваріантних ознак модерністського тексту.....	6
1.1 Загальне визначення характеристик, критеріїв та особливостей тексту.....	6
1.2 Модерністський текст як різновид тексту.....	11
1.3 Англійський модерністський текст – варіант модерністського тексту.....	14
Висновки до розділу.....	24
Розділ 2. Стилiстичнi особливостi англiйського модернiстського тексту та перекладацькi трансформацiї, що використовують для їхнього вiдтворення.....	25
2.1 Стилiстична варiативнiсть: загальнi особливостi художнiх засобiв.....	25
2.2 Перекладацькi трансформацiї, що використовують для передачi стилiстично маркованої лексики.....	31
2.3 Стилiстичне розмiття англiйського модернiстського тексту.....	49
Висновки до розділу 2.....	79
Розділ 3. Переклад стилістично забарвленої лексики у романі «Коханець Леді Чаттерлей» та інших творах Д.Г. Лоуренса.....	80
3.1 Доцільність вживання «забороненої» лексики Лоуренсом та її переклад.....	80
3.2 Змалювання природи як один із засобів експресивності в художньому тексті.....	87
3.3 Концептуалізація еротизованого тіла та переклад.....	92
3.4 Інші функціонально-стилістичні особливості творів Д. Г. Лоуренса та переклад.....	100
Висновки до розділу 3.....	113
Висновок.....	114
Summary.....	115
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	117

Додаток А. Ілюстративне дослідження стилістичних явищ у творах Д.Г. Лоуренса та В. Вулф.....	122
--	-----